

Základní škola a Mateřská škola Roudnice nad Labem, Školní 1803

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

školní rok 2025/2026

Obsah

1. Základní údaje o škole.....	3
2. Oblasti rizikového chování ve škole	3
3. Organizace a struktura prevence	4
4. Cíl preventivního programu školy.....	4
5. Plán aktivit a jejich časový harmonogram	6
6. Spolupráce s rodiči	9
7. Vzdělávání pedagogů	10
8. Metody práce.....	10
9. Znalostní kompetence žáků	10
10. Zařazování okruhů primární prevence do třídnických hodin a předmětu výchovy ke zdraví.....	11
11. Postup řešení při výskytu	11
12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi	12
13. Evaluace PPŠ.....	12
14. Standardní činnosti metodika prevence.....	12
15. Závěr.....	14

1. Základní údaje o škole

Název školy	ZŠ a MŠ Roudnice nad Labem
Adresa školy	Školní 1803, Roudnice nad Labem
IČO	46773592
Telefon/fax	412 871 200
E-mail	vedeni@zsskolni-rce.cz
Adresa internetové stránky	www.zsskolni-rce.cz
Název zřizovatele	Městský úřad Roudnice n.L.
Součásti školy	Školní družina Školní jídelna Mateřská škola
Ředitelka školy	PaedDr. Zuzana Zrzavá
Zástupci ředitelky školy	Mgr. David Mikoláš, statutární zástupce Mgr. Vlastimil Purchart
Metodik prevence rizikového chování	Mgr. Lucie Krchňavá – 1. stupeň Mgr. Vlastimil Purchart – 2. stupeň
Výchovný poradce -1.stupeň	Mgr. Hana Berounská
Výchovný poradce – 2.stupeň	Mgr. Gabriela Purchartová
Speciální pedagog	Mgr. Hana Berounská
Školní psycholog	Mgr. Tamara Papa
Sociální pracovník	Vladimíra Špimrová

Škola byla slavnostně otevřena 1. září 1977. Nachází se v areálu roudnického sídliště Hracholusky a skládá se z komplexu šesti budov. V roce 1995 přešla škola do právní subjektivity, od roku 2000 mají naši žáci možnost ovlivňovat dění ve škole prostřednictvím školního parlamentu.

Výuka ve škole probíhá podle **vzdělávacího programu „Základní škola“**, ve všech ročnících podle **inovativního „Školního vzdělávacího programu“**.

2. Oblasti rizikového chování ve škole

Rizikové chování ve škole představuje takové jednání, které může negativně ovlivnit zdraví, bezpečí nebo duševní pohodu jednotlivce či celé školní komunity. Nejčastěji se projevuje v období dospívání, kdy žáci hledají své místo ve společnosti, testují hranice a často čelí tlaku vrstevníků i vnějším vlivům.

Ve školním prostředí se mohou objevit různé formy rizikového chování, mezi které patří zejména:

- **Agrese, šikana a kyberšikana**, násilné nebo výhružné chování, **vandalismus**, projevy **netolerance** – včetně **rasismu, xenofobie, antisemitismu, extremismu** nebo jiných forem nenávistných projevů.
- **Záškoláctví a školní neúspěšnost** jako důsledky vnitřní nepohody, problémů v rodině nebo absence podpory.
- **Závislostní chování**, užívání **návykových látek** (alkohol, tabák, marihuana, apod.), **netolismus** (nadměrné užívání digitálních technologií a sociálních sítí), **hazardní hraní** a ohrožení **digitálního wellbeingu**.

- **Rizikové chování v dopravě** nebo při sportovních aktivitách bez ohledu na bezpečnostní pravidla.
- **Negativní působení sekt a manipulativních skupin**, včetně online prostředí.
- **Sexuálně rizikové chování, sebepoškozování**, projevy **sebevražedných myšlenek či chování**, které často souvisí s psychickou nepohodou, úzkostmi nebo depresí.

3. Organizace a struktura prevence

Na tvorbě a realizaci Preventivního programu školy se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace tvorby a kontrola realizace patří ke standardním činnostem školního metodika prevence, při tvorbě a vyhodnocování Preventivního programu školy, školní metodik prevence dle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP Litoměřice paní Mgr. Kateřinou Kozicovou, Mgr. Markétou Horejskovou.

Spolupráce na tvorbě PPŠ:

- ředitelka školy (odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu),
- školní metodik (koordinuje přípravy a realizace programu),
- sociální pracovník (pomáhá k přípravě a realizaci programu),
- školní psycholog (dopomáhá k finalizaci preventivního programu),
- pedagogický sbor (jednotliví učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů),
- třídní učitelé (stěžejní úloha při naplňování PPŠ),
- žáci (participují na přípravě a realizaci PPŠ).

Aktivity školy jsou cíleně zaměřeny na efektivní a ověřenou specifickou primární prevenci. Součástí tohoto přístupu je také schopnost včas rozpoznat varovné signály a zajistit potřebnou pomoc prostřednictvím včasné nebo krizové intervence, a to zejména v případech:

- **domácího násilí, šikany, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního vykořisťování,**
- **ohrožení zdravého vývoje a mravní výchovy dětí a mládeže,**
- **experimentování s návykovými látkami**, ať už se jedná o **legální (např. alkohol, tabák)** nebo **nelegální drogy.**

4. Cíl preventivního programu školy

Cílem primární prevence ve škole je systematicky posilovat **odolnost dětí a žáků vůči rizikovému chování**, podporovat jejich **psychickou pohodu, bezpečné vztahy** a vytvářet **podnětné a bezpečné školní prostředí**. Program reaguje na aktuální potřeby žáků po zkušenosti s distanční výukou a zvýšeným využíváním digitálních technologií.

Hlavní oblasti cíleného působení:

- **Minimalizace výskytu šikany a kyberšikany**, posilování pozitivního klimatu třídních kolektivů a dobrých vztahů mezi žáky i mezi žáky a pedagogy.
- **Snížení experimentování s návykovými látkami** a motivace k jejich zcela odmítavému postoji.
- **Podpora duševního zdraví**, psychické odolnosti a zdravé seberegulace žáků.

- **Výchova ke zdravému životnímu stylu**, se zaměřením na pohyb, zdravou stravu a prevenci rizikového chování.
- **Bezpečné chování v online prostředí**, prevence kyberšikany, kybergroomingu, rizikového chování na sociálních sítích a orientace ve světě dezinformací (fake news).
- **Práce se třídou** a včasné rozpoznání varovných signálů v chování dětí, zejména v souvislosti se šikanou, návykovými látkami a duševní nepohodou.

Specifické cíle dle stupně vzdělávání:

- **Na 1. stupni ZŠ** je cílem:
 - Učit děti základům **slušného a respektujícího chování**, spolupráce a řešení konfliktů nenásilnou cestou.
 - **Posilovat pocit bezpečí** ve třídě, budovat důvěru mezi dětmi i mezi dětmi a učiteli.
 - Vytvářet **příjemné třídní klima** a minimalizovat projevy šikany či sociálního vyloučení.
- **Na 2. stupni ZŠ** je cílem:
 - Rozvíjet **kritické myšlení** žáků, jejich schopnost rozhodovat se a nést odpovědnost za své chování.
 - Prevence **kyberšikany, bezpečné užívání internetu a sociálních sítí**, osvěta v oblasti **digitální hygieny** a prevence **netolismu**.
 - Posílit žakovu schopnost **odmítat návykové látky** a čelit tlaku vrstevníků.
 - **Zařazení třídnických hodin** (minimálně 1x za 14 dní) v rámci předmětu *Výchova ke zdraví*, zaměřených na třídní klima, komunikaci a prevenci.

Organizační a metodická opatření:

- Třídní učitelé průběžně sledují **klima třídy** a již při prvních náznacích problémového chování konzultují situaci se **školním metodikem prevence**.
- Všichni pedagogičtí pracovníci dbají na **důsledné dodržování školního řádu**, zejména v oblasti kouření, nevhodného chování v online prostředí a užívání digitálních technologií.
- Pedagogové a asistenti pedagoga jsou **proškoleni v postupech podle metodického pokynu MŠMT**, týkajícího se prevence a řešení rizikového chování.
- **Preventivní program je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu (ŠVP)** – na 1. stupni je integrován do různých předmětů, na 2. stupni do výuky *Výchovy ke zdraví*.
- Výchovně-vzdělávací působení je **zaměřeno individuálně**, s ohledem na potřeby jednotlivých žáků a jejich rodinné či sociální zázemí.
- **Zvýšená pozornost je věnována žákům se specifickými poruchami učení a chování**, kteří patří mezi rizikovější skupiny. Cílem je podpora a kompenzace jejich potřeb.
- Nabídka **volnočasových aktivit** a mimoškolních programů je zaměřena na rozvoj silných stránek žáků a prevenci sociálního vyloučení.

Spolupráce s rodiči:

- Informovanost rodičů je zajišťována prostřednictvím **třídních schůzek, individuálních konzultací** a dalších forem komunikace.
- Škola rodiče **včas informuje** o možných rizicích a zároveň jim poskytuje **odbornou podporu** v případě potřeby řešení problémového chování jejich dítěte.

Krátkodobé cíle PPŠ

- v září 2025 druhý školní den „Adaptační den“ - stmelování kolektivu, třídnické aktivity
- zapojení školy do projektu Primární prevence UK, adaptační dny pro šesté ročníky a primární prevence pro žáky 4. až 9. ročníků. Zajištění financí z tohoto projektu.
- konkrétní cíle vztahující se k určité cílové skupině (žáci, rodiče, ped. pracovníci)
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování

5. Plán aktivit a jejich časový harmonogram

V letošním školním roce 2025/2026 budou vybírány odborné přednášky, workshopy, besedy, preventivní divadelní přestavení apod. Díky podpoře města Roudnice nad Labem, Místní akční skupiny Podřipska, se uskuteční preventivní programy. Dále využijeme možnosti programů v rámci finanční gramotnosti a dalších, které budou během školního roku zdarma.

Srpen

- připravit Preventivní program školy, koordinovat přípravu

Září

- 1. i 2. stupeň, dne 2. 9. 2025 „adaptační den“, aktivity zaměřené na seznámení, stmelování kolektivu, komunikaci, seznámení se školním řádem, pravidla třídy ...
- třídnické hodiny, aktivity zaměřit dle ročníku a potřeby třídy
- třídní schůzka pro rodiče žáků prvních tříd
- informovat všechny učitele, vychovatele a další pracovníky školy o prevenci rizikového chování, především o konkrétních podmínkách ve škole z hlediska rizik, uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení nevhodného rizikového chování
- informovat žáky a rodiče o volnočasových aktivitách školy
- poradenská služba pro rodiče
- seznámit pedagogické pracovníky s Preventivním programem školy, pojmenovat kroky, které povedou k jeho realizaci
- kontrola schránky důvěry
- 1. i 2. stupeň budou mít 2. 9. 2025 „adaptační den“, aktivity zaměřené na seznámení, stmelování kolektivu, komunikaci, seznámení se školním řádem, pravidla třídy apod.
- V rámci zapojení školy do dotačního programu UK budou mít šesté ročníky „Adaptační den“ s Nadějí Litoměřice. 3. 9. 2025 6. B, 4. 9. 2025 6. C a 5. 9. 2025 6. A.
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. kybergrooming, netolismus, sekty, drogy, alkohol, Fake news,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- 1. stupeň – dopravní výchova BESIP
 - téma agrese, násilí, záškoláctví
 - Fake news
 - bezpečná cesta do školy, dopravní výchova – Záchranný kruh
 - pravidla třídy
- min.1x za 14 dní probíhají na 1. stupni třídnické hodiny, které se konají v rámci vyučování a plavecké a dopravní výchovy. Během školního roku se budou zvat odborníci na různé besedy a budou se konat různé akce v rámci prevence.
- 1. A, B, C navazování vztahů mezi dětmi, učitelem, budování klima ve třídě
- 2. - 3. ročníky 1) Přátelství a ohleduplnost - prevence šikany
 - 2) Bezpečná cesta do školy - zvládání zákl. pravidel pro chodce a cyklistu, součástí je návštěva dopravního hřiště u školy - (konec září)
- 3. – 5. ročníky - Vztahy ve třídě a mezi lidmi obecně a bezpečnost dětí ve škole i mimo školu
 - Zdravý životní styl, první pomoc

Říjen

- navázat kontakt s institucemi a organizacemi, které se angažují v prevenci rizikového chování
- podat případné návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika rizikového chování)
- kontrola schránky důvěry
- 8. a 9. ročník – zájezd do Londýna
- 4. A, B – BESIP praktická část (dopravní hřiště Litoměřice)
- 2. – 5. ročníky – kolektiv a kamarádství, volný čas, nebezpečí a odmítání návykových látek
- 5. ročník - šikana, agresivita, kyberšikana, záškoláctví
- 6.- 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- 1. – 4. ročník – Bezpečně do školy, ochrana před agresorem - přednáška (Miroslav Fiala)
-

Listopad

- seznámit rodiče na třídních schůzkách s Preventivním programem školy
- poradenská služba pro rodiče a žáky – možnost využití služeb školního psychologa, školního speciálního pedagoga
- kontrola schránky důvěry
- 6. – 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- účast na poradě s okresním metodikem prevence (dle pozvánky PPP Litoměřice)
- 2.- 5. ročníky – vztahy mezi spolužáky, šikana
 - krádeže – vandalismus
- 1. a 2. stupeň rodičovské schůzky
- 4. ročník – Jsme v tom – přednáška
- 6. ročník – Vztahy v kolektivu, prevence šikany – přednáška
- 7. ročník – Umění komunikace – umět říct svůj názor - přednáška
- 8. ročník – Život v závislosti (Mgr. Vladimír Vácha)
- 9. ročník Duševní zdraví - přednáška

Prosinec

- podat případné návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika rizikového chování)
- poradenská služba pro rodiče a žáky
- kontrola schránky důvěry
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- 1. – 9. ročníky – prevence manipulace s pyrotechnikou a chováním o vánočních prázdninách
- 4. ročníky – prevence šikany, vztahy mezi dětmi ve třídě
- 5. ročníky – téma intolerance, rasismus

Leden

- připravit na pedagogickou radu informaci o probíhající primární prevenci na škole
 - kontrola schránky důvěry
 - 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
 - 2. ročníky – první pomoc
 - 4. ročníky – teoretická část BESIP – dopravní hřiště (dle harmonogramu dopravního hřiště LTM)
- Tripartita – schůzka rodič, žák, učitel (prospěch a chování žáka)
7. ročník lyžařský výcvikový kurz

Únor

- poradenská služba pro rodiče a žáky – možnost využití služeb školního psychologa
 - kontrola schránky důvěry
 - 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- Tripartita – schůzka rodič, žák, učitel (vyhodnocení podpůrných opatření u žáků s IVP)
- 2. ročníky - zdravý životní styl (výživa, hygiena, nemoc, úraz)

Březen

- poradenská služba pro rodiče a žáky- možnost využití služeb školního psychologa, školního speciálního pedagoga
- účast na poradě s okresním metodikem prevence (dle pozvánky PPP Litoměřice)
- kontrola schránky důvěry
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- seminář metodiků prevence
- 1. ročník – Zdravá výživa, hygiena, nemoci
- 2. ročníky – první pomoc, prevence úrazu a řešení nestandardních úrazových situací
- 3. – 5. ročníky - posilování pozitivních vztahů v dětském kolektivu, spolupráce mezi dětmi, vzájemná tolerance, podmínky zdravého života - ochrana životního prostředí.

Duben

- poradenská služba pro rodiče a žáky – možnost využití služeb školního psychologa
- kontrola schránky důvěry
- 5. ročníky – téma Péče o zdraví, zdraví a závislosti, zdravý životní styl
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci

rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.

- 1. – 2. ročníky - téma „Nebezpečí styku s neznámou osobou“
- 4. ročníky - rasismus, xenofobie, otázka multikulturního soužití
- 5. ročníky – závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- 1. a 2. stupeň - rodičovské schůzky
- 1. a 2. stupeň - Den Země – projektový den

Květen

- poradenská služba pro rodiče a žáky – možnost využití služeb školního psychologa.
- kontrola schránky důvěry
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- 3. ročník - Žijeme zdravě - prevence úrazů a nemocí, 1.pomoc, zdravá výživa a zdravý životní styl
- 4. ročníky – téma kyberšikana
- 4. ročníky – závěrečná část BESIP – dopravní hřiště (dle harmonogramu dopravního hřiště LTM)
- školy v přírodě (1. a 2. stupeň)

Červen

- poradenská služba pro rodiče a žáky – možnost využití služeb školního psychologa
- účast na poradě s okresním metodikem prevence
- vyhodnotit efektivitu jednotlivých preventivních aktivit
- kontrola schránky důvěry
- 6.– 9. ročník dle ŠVP v předmětu Výchova ke zdraví pravidelně probírá, diskutuje a beseduje na dané téma. Každé téma má úzký vztah k různým společenským jevům (např. sekty, drogy, alkohol,...), využívat materiál a přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a dostupná preventivní videa.
- POKOS - projektový den, branné cvičení 1. – 9. ročníky

6. Spolupráce s rodiči

Spolupráci s rodiči považujeme za klíčovou při realizaci preventivního programu naší školy. Rodiče jsou o průběhu programu informováni prostřednictvím třídních učitelů. Další informace jsou poskytovány také přes webové stránky školy, propagační materiály a školní nástěnky. V letošním školním roce se zaměřujeme na zjištění zájmu rodičů o odborné přednášky a besedy na preventivní témata, jejichž realizace bude záviset na míře zájmu. Kromě žáků mohou i rodiče využít odkaz na NNTB na stránkách školy, kde mohou anonymně upozornit na nevhodné rizikové chování.

7. Vzdělávání pedagogů

Metodici prevence se účastní školení pořádaného PPPUK Litoměřice, ostatní pedagogové formou samostudia a setkání s metodiky prevence na škole (využívání odborné literatury). Problematika prevence je zařazována do programu jednání pedagogických rad za čtvrtletí a provozních porad (dle aktuálně řešených problémů). Dále dle potřeb metodici prevence svolávají schůzky s učiteli během školního roku.

8. Metody práce

V rámci výuky i nadále využíváme nejen tradiční výukové metody, ale také moderní, aktivizační a participativní přístupy, které se v praxi osvědčily. **Výchovné a preventivní působení je začleňováno mezipředmětově** a prolíná se celkovým životem školy.

Zvláštní důraz klademe na rozvoj sociálních dovedností, zdravé sebepojetí a pozitivního klimatu ve třídních kolektivech. V rámci výchovné práce škola uplatňuje například tyto přístupy:

- **Společné vytváření a zažívání pravidel soužití** mezi žáky a pedagogy.
- **Podpora zdravého sebevědomí žáků**, zkoumání vlastní identity a budování pozitivního vztahu k sobě samému.
- **Vnímání a přijímání individuálních odlišností** mezi dětmi, podpora empatie a tolerance.
- **Rozvoj vzájemného respektu, důvěry a sebeúcty.**
- **Nácvik komunikačních dovedností** – diskuse, argumentace, zvládání konfliktů, schopnost říct „ne“, formulace vlastního názoru apod. (např. formou komunitních kruhů).
- **Vytváření příznivého psychosociálního klimatu** ve třídách.
- **Začlenění témat zdravého životního stylu (ZŽS)** – základy hygieny, zdravé životosprávy, prevence užívání návykových látek (alkohol, tabák, apod.).
- **Základy etické a právní výchovy**, posilování morálních hodnot a zodpovědnosti.
- **Včasné rozpoznávání specifických poruch učení či jiných obtíží** a poskytování podpory.
- **Prevence rizikového chování**, sledování a diagnostika vztahových problémů v třídních kolektivech.
- **Individuální přístup k žákům**, podpora všestranného rozvoje osobnosti každého dítěte.
- **Úzká spolupráce s rodiči**, pravidelná informovanost a zapojení do školního dění.
- **Široká nabídka volnočasových aktivit** – sportovní, výtvarné, hudební, technické, environmentální aj.
- **Podpora ekologického myšlení** a udržitelných hodnot (ekologická výchova).
- **Kultura jako nástroj výchovy** – návštěvy filmových, divadelních a hudebních představení, besedy, exkurze.
- **Zapojování žáků do soutěží a projektů** – výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních apod., které rozvíjejí jejich dovednosti a podporují pozitivní sebevnímání.

9. Znalostní kompetence žáků

1. stupeň

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků,
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu,
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu,
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování.

2. stupeň

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl,
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví,
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog,
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc,
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy,
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti,
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva,
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní,
- znají a pojmenují bezpečné chování na internetu a sociálních sítích,
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky.

10. Zařazování okruhů primární prevence do třídnických hodin a předmětu výchovy ke zdraví

Při realizaci preventivního programu školy klademe důraz na následující činnosti:

- učit žáky řešit konfliktní situace,
- vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky,
- posilovat sebedůvěru dětí,
- informovat je přiměřeně věku o následcích užívání návykových látek, bezpečnost na internetu, digitální wellbeing
- podporovat mimoškolní činnost, koníčky, aj.

Vhodné předměty k řešení rizikového chování jsou prvouka, přírodověda, vlastivěda, výchova ke zdraví, výchova k občanství.

11. Postup řešení při výskytu

Užívání návykových látek

Užívání návykových látek představuje dlouhodobě závažný celospolečenský problém, který významně ohrožuje zejména **mladistvé a dospívající**. Škola přistupuje k této problematice s důrazem na **prevenci, včasnou intervenci a spolupráci s rodiči i odborníky**.

Cílem školy je:

- **Snižovat zájem žáků o návykové látky** prostřednictvím systematické primární prevence.
- **Poskytovat pravdivé informace** o účincích a rizicích legálních i nelegálních návykových látek (alkohol, nikotin, marihuana, apod.).
- **Budovat odolnost dětí** vůči tlaku vrstevníků, zvyšovat jejich schopnost říci „ne“.
- **Podporovat zdravý životní styl** a pozitivní hodnotový systém.

V případě podezření na užívání návykových látek žákem škola postupuje podle platných právních předpisů a doporučení MŠMT. Řešení vždy zahrnuje:

- **Okamžité informování zákonného zástupce žáka.**

- **Interní šetření situace** školou – bez zbytečného odkladu, diskrétně a s respektem k právům žáka.
- **Spolupráci s odborníky** – např. školním metodikem prevence, výchovným poradcem, případně orgány OSPOD, PPP nebo SVP.
- **Zajištění podpory pro žáka**, případně doporučení k odborné pomoci.
- V případě prokázaného užívání či distribuce návykových látek ve škole – **řešení dle školního řádu** a závažnosti přestupku ve spolupráci s PČR, případně OSPOD.

Škola dbá na to, aby preventivní opatření a výchovná opatření byly **výchovná, nikoliv represivní** – s cílem **zabránit opakování a pomoci žákovi zvládnout situaci**.

12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- Pedagogicko-psychologická poradna
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem
- odbor školství a sociální odbor MěÚ Roudnice nad Labem

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař

Oblast sociálních věcí

- Sociální odbor, kurátoři

Policie ČR

- využít lektorských služeb policistů v oblasti rizikového chování

13. Evaluace PPŠ

Předmětem vyhodnocování bude uskutečňovaný program, výsledky procesu změn, dopad na účastníky programu a dosažený efekt v porovnání se záměrem.

Hodnocení a sledování cílů PPŠ bude prováděno ihned po provedení akce školním metodikem prevence kvalitativní i kvantitativní metodou.

Hodnocení jednotlivých aktivit bude prováděno také ve vyučovacích předmětech související s PPŠ.

14. Standardní činnosti metodika prevence

1. Metodické a koordinační činnosti:

- koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy,
- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších rizikových chování,

- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.),
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování,
- koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců., prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti,
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování,
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování,
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

2. Informační činnosti:

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy,
- prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
- vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence (orgány státní správy a samosprávy, SVP, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

3. Poradenské činnosti:

- vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování., poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli),
- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole,
- příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

15. Závěr

Preventivní program školy je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu a provází žáky během celé jejich školní docházky. Jeho hlavním cílem je **podpora zdravého fyzického, duševního i sociálního vývoje dětí a žáků** a **prevence rizikového chování** ve všech jeho formách.

Program je založen na **propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi**, které žáci potřebují pro zvládání každodenních výzev. Důraz je kladen na rozvoj **sociálních a emočních kompetencí**, jako je empatie, schopnost komunikace, řešení konfliktů, odolnost vůči stresu a tlakům okolí. Úspěch programu je podmíněn **aktivní spoluprací všech zúčastněných** – pedagogů, žáků, rodičů i externích odborníků. Klíčové je, aby **škola vytvářela bezpečné, podporující a otevřené prostředí**, ve kterém se každý žák může rozvíjet a obrátit se o pomoc v případě potřeby. Preventivní činnost školy je realizována **s ohledem na individuální potřeby jednotlivých žáků** a přizpůsobována aktuální situaci ve třídních kolektivech i celé škole. To umožňuje včas identifikovat potenciální rizika a účinně na ně reagovat.

Smysluplnost preventivního programu není dána pouze jeho strukturou a obsahem, ale především **angažovaností všech, kteří se na jeho realizaci podílejí**. Pouze společným úsilím můžeme dosáhnout toho, aby žáci vnímali školu jako místo důvěry, bezpečí a respektu, kde mají možnost rozvíjet svůj potenciál a naučit se zdravému životnímu stylu – nejen pro období školní docházky, ale i pro život.

Dne 1. 9. 2025

vypracovali: Mgr. Vlastimil Purchart (preventista pro 2.stupeň)
Mgr. Lucie Krchňavá (preventista pro 1. stupeň)

Platné dokumenty pro řešení prevence rizikového chování:

č.j. 21291/2010-28

Metodické doporučení

k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Schválila: PaedDr. Zuzana Zrzavá, ředitelka školy

